JØRGEN NYRØNNING

1. SKJEGGELOPPE 1:25
2. NÅR PONSEN KJEM 1:37
3. GODT HUMØR 2:21
4. TROLLSTEMTVALS ETTER INGEBRIGT DJUPDAL 1:53
5. KLOKKMAKARLEKEN 1:39
6. GILLERÅSINGEN 2:21
7. POLS ETTER OLIVER BEKKEN 1:25
8. STABBLEKEN 1:53
9. JØRGEN WEHNS DRØM 1:38
10. LEKEN HASS BÆSSFAR 2:20
11. STENS OLA-LEKEN 2:01
12. PER PERSA-LEKEN 1:37
13. HEGGLIGUBBENS SISTE POLSDANS 1:34
14. SKÅKÅSMARSJEN 1:45
15. POLS AV ANDERS HAUGEN 1:38
16. POLS ETTER JØRGEN WEHN 1:58
17. HA DU HØRD DEN DU? 2:20
18. NÅR DER DANSES MED BRUDEN 1:34
19. EFTER BRYLLUPITI 2:20
20. LEKEN ÅT BØNSA 2:16
21. BJØRNSONS BRURMARSJ 2:39
22. BJØRNEN 1:39

ta:lik TA112CD ©Talik 2013 info@talik.no www.talik.no

Ålen i Holtålen kommune ligger lengst nord i Røros-distriktet. Her har folkemusikken røtter langt tilbake i tida. De første felene kom til distriktet på 1700-tallet, og har siden vært enerådende som folkemusikkinstrument. Tradisjonsmusikken har vært sterkt preget av personligheter som Anders J. Reitan (1826–1872), Jørgen Wehn (1834–1921), Anders Haugen (1852–1927) og Oliver Bekken (1877–1953). Musikken har hele tiden opp gjennom vært bruksmusikk, der driv og dansetakt har hatt stort fokus. Jeg minnes godt de første slåttene jeg fikk «dreisen» på. Driv og rytme lå klart og tydelig i slåttenes potensiale. Selv uten at jeg var helt klar over det, det bare ble slik. På plata har jeg plukket ut mine favorittleker, som stort sett inneholder 1800-tallets rock 'n- roll musikk fra Ålen og distriktet rundt. Mange av lekene har ikke vært innspilt før. For meg er det en stor ære å få lov til å gi ut dette. Håper det faller i smak!

JØRGEN

JØRGEN NYRØNNING

Høsten 2001 kom det en lyshåret gutt inn på spilletime til meg på Hov Skole i Ålen. Jeg hadde tatt på meg et års vikariat for Borghild Reitan Solli som var lærer i felespill i Holtålen Kulturskole. Denne gutten hadde jeg hilst på før. Jeg hadde også hørt han spille og sett frem til dette møtet. Gutten tok opp fela, og jeg ba han spille en lek. Etter stemming satte han igang. Leken som trillet ut av fela var polsen Litjbrekkingen, som gutten fortalte var i form etter Jens Vårhus i fra Hessdalen. Jeg ble bergtatt ved første tone. Gutten spilte som en voksen kar i en alder av 10 år! Det var en nerve og en intensitet som fanget oppmerksomheten. Dette kom til å bli et fantastisk år! Jeg satte meg tilbake i stolen og ble tatt med på en reise. En reise som har vart siden det øyeblikket. Når slåtten var avsluttet så gutten opp, og med spørrende øyne om dette var bra? Jeg måtte si som sant var at dette var flott og at han hadde kommet veldig langt til sin unge alder. Dette ble starten på et vennskap, et vennskap med spellmannen Jørgen Nyrønning.

På få år utviklet Jørgen seg fort som spellmann. Alltid sulten på nye leker, og helst pols. Vanskelighetsgraden steg for hver lek. Etter hvert hadde vi flere oppdrag sammen, konserter, dansespilling, cd-innspillinger og kappleiker. Jørgen var tidlig ute som kappleikspellmann og har hatt mange gode plasseringer. På Landskappleiken i Seljord i 2011, spilte Jørgen seg opp i A-klassen, og i 2012 debuterte han i eliteklassen med 5. plass. Gjennom årene har Jørgen fått flere utmerkelser. Han har mottatt Drømmestipendet, Holtålen Kommunes kulturstipend, arbeidsstipend fra Bygdapreg i Ålen, stipend fra Sparebank 1 Midt-Norge, arbeidsstipend fra Ålbygglaget i Oslo og Fureprisen.

Spillestilen til Jørgen er personlig. Løsstreng og dobbeltgrep mestret han tidlig og det gikk ikke lenge før trillene og ornamentene satt. Et varemerke for Jørgen. Tidlig merket jeg at dette var en kar som mente noe med musikken. Han har ofte overrasket med sin allsidighet, og musikalske forståelse. Det har vært en stor glede å være hans medspiller, lærer og samtalepartner.

Nå har Jørgen skapt sin egen musikk. I tre dager fikk jeg den store ære å være hans produsent og medspiller under innspillingene i Røros Kirke, Bergstaden Ziir. Det ble tre minnerike dager. En ung spellmann med noe på hjertet.

JOHN OLE MORKEN

OM SLÅTTENE PÅ PLATA

1. SKJEGGELOPPE

Pols etter Jørgen Wehn (1834–1921). Navnet Skjeggeloppe har fra gammelt av blitt satt i forbindelse med en fruktbarhetsdans. I Ålen har vi en litt annen versjon av denne slåtten en resten av Rørosdistriktet for øvrig. Denne leken har jeg lært av John Ole Morken.
Felestille: ADAD

2. NÅR PONSEN KJEM

Pons var en drikk som ble servert i bryllupene. Fra gammelt av var det skikk og bruk at denne leken ble spilt når ponskjelen ble båret fram. Ponsen ble servert både under brurdansen og stabbdansen. Denne slåtten finner vi i hele Rørosdistriktet og er absolutt en av mine favoritter. En skikkelig rivar! Denne leken har jeg lært av John Ole Morken. *Felestille: ADAE*

3. GODT HUMØR

Ut på kvelden ved festlige anledninger, når folk begynte å komme i «godlage», tok spellmannen til å stemme opp fela til felestille oppstemt ters. Da ble det enda mer stemning, og derav har slåtten i Ålen fått navnet Godt humør. Slåtten har trolig blitt komponert av Iver Kristensen Kurås (1789–1860) fra Glåmos. Lært av John Ole Morken. *Felestille: AEAE*

4. TROLLSTEMTVALS ETTER INGEBRIGT DJUPDAL

Denne valsen har mange varianter rundt omkring. Jeg har lært den av min viktigste læremester, John Ole Morken, som igjen har hentet leken ut fra ei notebok etter ålbyggen Ingebrigt Djupdal (1872–1934). Der det antydes at den skal være etter Loms-Jakub, eller Dølguten (1821–1876) som han ble kalt i Rørosdistriktet.
Felestille: AEAC#

5. KLOKKMAKARLEKEN

Denne leken er nedtegnet av Anders J. Reitan (1826–1872) og står skrevet som bare Polsdans i notesamlingen «100 Norske Slaatter og Leker» Navnet «klokkmakarleken» er påsatt av John Ole Morken, og er blitt tilegnet klokkemakeren, felemakeren og oppfinneren Børre Hansen Langland (1732–1820). Her framføres den i gammel tradisjonell stil «groft og grant» sammen med John Ole Morken. *Felestille: ADAE*

6. GILLERÅSINGEN

Kilden til denne leken kommer fra min tipp-, tipp-, tipp-oldefar John J. Bjørnstu (1821–1889). Han lærte den til sin nabo Anders Haugen (1852–1927) som skrev den ned på noter. John Bjørnstu bodde i sine tidligere dager ved grensen til Røros kommune, og lærte trolig å spille fele fra spellmenn som holdt til oppe ved Røros. Navnet Gilleråsingen skriver seg fra en 1700-talls selskapsdans under navnet Gillerosing. Jeg synes at denne leken skiller seg ut fra de andre polsene på plata, og er mer beregnet for øret enn dansefoten. Denne leken har jeg lært av John Ole Morken. Her i samspill med Tore Reppe på trøorgel. *Felestille: AEAE*

7. POLS ETTER OLIVER BEKKEN

Oliver Bekken (1877–1953) er nok trolig en av de mest fargerike og særpregede personligheter som har levd i vårt distrikt opp gjennom. Hans interessefelt var enormt, og han var på mange måter en pioner innen teknikk og mekanikk i et bygdesamfunn som ennå i mellomkrigsåra i stor grad var preget av naturhushold. For spellmannsmiljøet i Ålen og Hessdalen har Oliver Bekken vært en av de sentrale personligheter. Hans kunstneriske åre må ha vært betydelig. Ikke mange spellmenn i vårt distrikt kan vise til over 60 komposisjoner som pols, ringlender, mazurka, vals, og polka, men Oliver var ikke bare komponist, han samlet også på mange leker. I hans samlinger fins 650 melodier, slåtter eller leker, salongmusikk, egne komposisjoner og litt klassisk musikk. Denne polsen er nedtegnet etter Oliver, og man kan finne andre varianter av samme leken i resten av Rørosdistriktet. Dette var en av de første lekene jeg lærte av John Ole Morken. *Felestille: ADAE*

8. STABBLEKEN

Andre dagen etter middag i bryllupene før, skulle det være stabbdans. En huggstabbe ble satt midt på gulvet i dansestuggun, og par etter par ble anbragt der. De ble servert pons og en skål med sodd, så skulle de danse og betale spellmannen. Hadde noen mistanke om at en gutt og jente hadde godt øye med hverandre, ble de satt på stabben sammen. Fra gammelt av i Ålen var det skikk og bruk at denne leken ble spilt under stabbdansen. Lært av John Ole Morken. *Felestille: GDAE*

9. JØRGEN WEHNS DRØM

Denne leken har jeg lært av opptak etter Anders Grønli (1930–2004). Det fortelles at i Jørgen Wehns siste leveår drømte han om en lek fra sine yngre dager. Etter at han våknet stod han straks opp og spilt den.
Felestille: ADAE

10. LEKEN HASS BÆSSFAR

Anders Haugen (1852–1927) gav navn til denne leken etter sin bestefar Jørgen P. Reitan (1784–1863). Derfor må vi anta at dette er en svært gammel lek. Jørgen flyttet fra Rugeldalen til Reitan i Ålen i 1822. Denne leken har jeg lært av Anders Grønli (1930–2004). Her i sam-

spill med John Ole Morken og Mads Kuraas.
Felestille: ADAE

11. STENS OLA-LEKEN

Denne formen er etter hessdalingen og spellmannen Oliver Bekken (1877–1953). Polsen finnes også i flere versjoner, og lenger sør i Rørosdistriktet går den under navnet Mårråslek nr.2. Her i samspill med John Ole Morken og Mads Kuraas. Denne leken har jeg lært av John Ole Morken. *Felestille: AEAE*

12. PER PERSA-LEKEN

Peder P. Wintervoll (1830–1909) ble kalt Per Persa og var en kjent polstrallar. Han var også i nær slekt med en stor felespiller Ellev Holm (1812–1890). Denne leken har jeg lært av John Ole Morken. *Felestille: GDAE*

13. HEGGLIGUBBENS SISTE POLSDANS

I en av Johan Falkbergets (1879–1967) beretninger skriver han om «Heggligubbens siste polsdans», en aldrende mann som danser sin siste pols fullt ut i villskap og glede. Hessdalingen og spellmannen Idar Folde (1914–2006) døpte denne slåtten til denne tittelen. Når man hører leken, skjønner man godt hvorfor. Jeg har lært den etter opptak av Fjellhurven spellmannslag.
Felestille: ADAE

14. SKÅKÅSMARSJEN

Denne marsjen har vi etter John Jensen Skogås (1807–1899) som var født på gården Skåkåsen I Ålen, men flyttet til Hessdalen og bodde mesteparten av livet sitt der. Han ble budsendt til Graftås i Ålen for å spille i enkelte høgtider. Her i samspill med Tore Reppe på Trøorgel. Denne fine marsjen har jeg lært av John Ole Morken.
Felestille: AEAC#

15. POLS AV ANDERS HAUGEN

Anders Haugen (1852–1927) var sønn til den kjente dikteren og spellmann Anders J. Reitan (1826–1872). Både Anders J. Reitan og Anders Haugen drev nedtegnelser av slåtter, og i 1884 kom samlinga «100 Norske Polskdanse». Ved århundreskiftet var Anders Haugen Trøndelags mest kjente folkemusiker, og etter hvert kom Haugen til å spille i ca. 150 bryllup, og hadde til sammen ca. 70 elever på fele. Anders var en sterk pådriver for bygdens folkemusikk, da spesielt polsen, og snart hang det ei fele på hver en gård. Anders Haugen komponerte svært mye musikk, og her kommer en «rivar» som Haugen komponerte på 1920-tallet. jeg har lært leken av John Ole Morken. *Felestille: ADAE*

16. POLS ETTER JØRGEN WEHN

Jørgen Wehn (1834–1921) var i mange år stasjonsmester i Haltdalen, og i sine beste år en av de fremste spellmenn i distriktet. Det finnes mange slåtter etter ham. Da surnadalsdikteren Hans Hyllbakk (1898–2001) besøkte Haltdalen rundt første verdenskrig, var Wehn en aldrende mann, men ikke eldre enn at han kunne finne på å klype jentene i baken, forteller Hyllbakk. Jørgen var også en av de første som deltok på kappleik med vanlig fele. Dette skjedde under landskappleiken i Bergen i 1912. Dommerne kommenterte at Jørgen hadde spilt sine polser ypperlig, men da det ikke var noen klasse for vanlig fele ble det heller ingen premiering. Denne polsen har jeg lært i Ålen spellmannslag.
Felestille: GDAE

17. HA DU HØRD DEN DU?

Denne leken har mye av de samme pregene som i polsen godt humør, og trolig skal den ha blitt komponert av samme person Iver Kristensen Kurås. Leken fins i forskjellige varianter rundt omkring i Norge og Sverige. Jeg har lært den etter opptak fra spellmannen Johannes Reitan (1919–2003). *Felestille: AEAE*

18. NÅR DER DANSES MED BRUDEN

Det finnes flere varianter av denne leken i Rørosdistriktet. Denne versjonen har jeg lært etter opptak med Oliver Bekken (1877–1953) fra 1938. Når man hører navnet på polsen, sier det seg selv at dette er en gammel brurlek.

19. EFTER BRYLLUPITI

Det finnes ikke noe nedskrevet fra før av om hva navnet «Efter bryllupiti» kommer av. Men «iti» er i øverbygda i Ålen dialektord for spist. Da kan man muligens gå ut ifra at bryllupiti betyr «etter bryllupsmaten». Kanskje var det første polsen de spilte etter bryllupsmaten, da dansen skulle til å begynne? Jeg har lært den etter opptak av Oliver Bekken (1877–1953). Her framføres den sammen med John Ole Morken. *Felestille: AEAE*

20. LEKEN ÅT BØNSA

John Bjørnstu (1821–1889) som var min tipp-, tipp-, tipp-oldefar og som ofte bare gikk under navnet «Bønsen». Han lærte denne leken til sin nabo Anders Haugen (1852–1927). Anders igjen lærte den til sine elever, blant annet John J. Grønli (1897–1974), John førte den videre til sin sønn Anders Grønli (1852–1927), som igjen lærte den til John Ole Morken, og til slutt fikk jeg gleden av å lære den. En svært gammel pols med tre vendinger, noe som er litt mer sjeldnere her i distriktet.
Felestille: ADAE

21. BJØRNSONS BRURMARSJ

Ålbyggen Anders J. Reitan (1826–1872) var i fra 1853 lærer og kirkesanger på Kvikne. Der ble han kjent med Bjørnstjerne Bjørnson (1832–1910). Bjørnson utaler seg « Når jeg ennu minnes denne vidunderlige brudeslått som Reitan spillet for meg på Kvikne i atten hundrede og sekstini, bevæger det og rører mitt sind! En dag samledes vi på lensmannsgården. Efter en stund hørtes felespill ute i gangen. Jeg lyttet – sprang opp og slo døren på vid vegg. Anders Reitan spilte nu sin eldgamle brudemarsj på felen så tårer rant på mitt kinn. Jeg tænkte: «ja dette må være en glad brud! Og gud å bevare meg han spillet godt» jeg kan aldri glemme dette øieblikk. Denne slåtten skal komme igjen i en av mine fortællinger». Dette inspirerte Bjørnson til å skrive fortellingen Brudeslåtten. Marsjen er senere blitt kalt Bjørnsons brurmarsj. Her framføres den med John Ole Morken, fele og Tore Reppe, trøorgel. Jeg har lært den etter opptak av Anders Grønli.

22. BJØRNEN

Komposisjon av John Ole Morken og en av mine favoritter! Slåtten fikk navn etter at det ble skutt bjørn i Aunegrenda i 1997. Slåtten bærer preg av «brumming» med sitt spesielle felestille: *F#C#AE*

JØRGEN VIL TAKKE

Gjestemusikere: Mads Kuraas, John Ole Morken og Tore Reppe for fantastisk bidrag og spilleglede, for lån av Røros kirke, Ta:lik v/ Niels og Frode, Tor Magne Hallibakken og Herman Kvelprud for fantastisk arbeid med lyd, Atle Aure og Knut Utler for flotte bilder, alle som har støttet prosjektet med penger for å gjøre dette mulig. En stor takk til alle som har vist interesse for mitt arbeid med folkemusikken, John Ole Morken og Niels J. Røine for en fantastisk jobb som produsenter, Eva Karlsson for grafisk formgiving, og en spesiell stor takk til John Ole som har vært min inspirator opp gjennom og lært meg mesteparten av mitt repertoar...

Takk for økonomisk støtte: Ålen Spell- og danselag, Røros Folkedanslag, Holtålen Kommune, Trøndelag Folkemusikklag, Bygdapreg, Ålen Musikkorps, Ålen Sanitetsforening, Haltdalen Historielag, Ålen Pensjonistlag, Ålen Historielag, Blilyst, Haltdalen Sparebank, Polkagrisan og Fjellrypa Spellmannslag.

Ålen, in Holtålen municipality, is located furthest north in the Røros district. In this area, folk music has roots that reach far back in time. The first fiddles came to the district in the 1700s, and the fiddle has since been omnipresent as a folk music instrument. Traditional music in Ålen has been strongly marked by figures such as Anders J. Reitan (1826–1872), Anders Haugen (1852–1927), Jørgen Wehn (1834–1921), and Oliver Bekken (1877–1953). The music has always been for everyday use, with a strong emphasis on energy and dance rhythm. I remember well the first tunes I got the "knack" of playing. Drive and rhythm lay plainly and clearly in the tunes' potential without my being completely aware of it; they just became this way. On this album I have picked out my favourite tunes, which generally consist of 17th century rock 'n' roll music from Ålen and the surrounding district. Many of the tunes have not previously been recorded. It is a great honour for me to be able to release this album. I hope you enjoy it!

JØRGEN

JØRGEN NYRØNNING

In the autumn of 2001, a blond boy came to have a fiddle lesson with me at Hov School in Ålen. I had taken on a one-year temporary position as a substitute for Borghild Reitan Solli, who was the fiddle teacher at Holtålen Culture School. I had met this boy before. I had also heard him play and had looked forward to this meeting. The boy picked up the fiddle, and I asked him to play a tune. After tuning his fiddle, he started to play. The tune that flowed out of the fiddle was the *pols* "Litjbrekkingen", which the boy said was in a form after the playing of Jens Vårhus from Hessdalen. I was enthralled by the first note. The boy played like a grown man at the age of 10! His spirit and intensity captured my attention. This was going to be a fantastic year! I sat back in the chair and was taken along on a journey. A journey that has continued since that moment. When the tune was over the boy looked up, and asked with inquiring eyes if what he had played was good? I had to truthfully say that it was great and that he had come very far for his young age. This became the start of a friendship, a friendship with the fiddler Jørgen Nyrønning.

Over the course of few years, Jørgen developed quickly as a fiddler. Always hungry for new tunes, and preferably *pols*. The degree of difficulty increased with every tune. We gradually got more gigs together, concerts, playing for dance, CD recordings, and *kappleiker* (judged competitions in Norwegian folk music and dance). Jørgen began playing at *kappleiker* early on and has earned good placings. At *Landskappleiken* in Seljord in 2011, Jørgen qualified for the elite A class, and in 2012 he debuted in the A class, placing fifth. Over the years, Jørgen has been given several awards. He has received *Drømmestipendet*, Holtålen municipality's culture scholarship, a work scholarship from Bygdapreg in Ålen, a scholarship from Sparebank 1 Midt-Norge, a work scholarship from Ålbygglaget in Oslo, and *Fureprisen*.

Jørgen's playing style is distinctive. He mastered open strings and double stops early on and it didn't take long before the trills and ornaments were in place. A trademark for Jørgen. Early on I perceived that this was a person whose music had meaning. He has often surprised me with his versatility and musical understanding. It has been a great pleasure to be his fellow musician, teacher, and conversation partner.

Now Jørgen has made his own music. For three days I had the great honour of being his producer and fellow musician during the recordings at Røros Church, Bergstadens Ziir. These were three days rich in memories. A young fiddler with something to say.

JOHN OLE MORKEN

ABOUT THE TUNES

1. SKJEGGELOPPE

Pols after Jørgen Wehn (1834–1921). The name "Skjeggeloppe" has long been connected to a fertility dance. In Ålen we have a slightly different version of this tune than in the rest of the Røros district. I learned this tune from John Ole Morken. *Fiddle tuning: ADAD*

2. NÅR PONSEN KJEM

Pons was a drink that was served at weddings. In olden times it was custom that this tune be played when the pons pot was carried out. The *pons* was served both during the bridal dance and the *stabbdans*. This tune can be found throughout the Røros district, and is absolutely one of my favourites. A really lively tune! I learned it from John Ole Morken. *Fiddle tuning: ADAE*

3. GODT HUMØR

Later in the evening on festive occasions, when people were in "good humour", the fiddler tuned the fiddle into the tuning called *oppstemt ters*. Then there were even more high spirits, and this tune has therefore been named "Godt humør" in Ålen. The tune was probably composed by Glåmos fiddler Iver Kristensen Kuraas (1789–1860). Learned from John Ole Morken. *Fiddle tuning: AEAE*

4. TROLLSTEMTVALS ETTER INGEBRIGT DJUPDAL

This waltz can be found in many variants. I learned it from my most important teacher, John Ole Morken, who in turn learned the tune from a tune book after Ingebrigt Djupdal (1872–1934) from Ålen. The transcription indicates that the tune is after Loms-Jakub, or Dølguten (1821–1876), as he was called in the Røros district. Played on *trollstemt* fiddle. *Fiddle tuning: AEAC#*

5. KLOKKMAKARLEKEN

This tune was transcribed by Anders Jørgensen Reitan and is simply called "Pols" in the tune collection *100 norske slatter og leker*. John Ole Morken gave the tune the name "Klokkmakarleken", dedicating it to the clockmaker and inventor Børre Hansen Langland (1732–1820). In this version, it is played in the old traditional style called *groft og grant* (in which a harmony line is played one octave below the melody line) with John Ole Morken. *Fiddle tuning: ADAE*

6. GILLERÅSINGEN

The source of this tune is my great-great-great-great-grandfather, John J. Bjørnstu (1821–1889). He taught it to his neighbour, Anders Haugen, who transcribed it. In his earlier days, John Bjørnstu lived near the border of

Røros municipality, and probably learned to play fiddle from fiddlers who lived close to Røros. The name "Gilleråsingen" comes from an 18th century ballroom dance called Gillerosing. I think this tune stands out from the other pols tunes on the album, and is intended more for the ear than the dance foot. I learned this tune from John Ole Morken. Played on this recording with Tore Reppe on pump organ. *Fiddle tuning: AEAE*

7. POLS ETTER OLIVER BEKKEN

Oliver Bekken (1877–1953) was probably one of the most colourful and distinctive personalities that has lived in our district. His field of interest was enormous, and he was in many ways a pioneer in technology and mechanics in a rural community that was largely characterized by traditional agriculture in as late as the interwar years. Oliver Bekken was one of the central figures in the fiddler's milieu in Ålen and Hessdalen. His artistic talent must have been substantial. Not many fiddlers in our district can claim to have written over 60 compositions, including *pols, ringlender,* mazurka, waltz, and polka tunes, but Oliver was not only a composer, he also collected many tunes. His collections contain 650 melodies, tunes, or *leker*, parlour music, his own compositions, and a little classical music. This *pols* has been transcribed after Oliver's playing, and other variants of the same tune can be found in the rest of the Røros district. This was one of the first tunes I learned from John Ole Morken. *Fiddle tuning: ADAE*

8. STABBLEKEN

After dinner on the second day of a traditional wedding, a *stabbdans* was held. A chopping block was set in the middle of the floor in the dance locale, and couple after couple was brought there. Pons and a bowl of soup were served, and then they were to dance and pay the fiddler. If anyone suspected that a boy and girl had their eye on each other, they were put on the chopping block together. In olden times in Ålen it was custom that this tune be played during the *stabbdans*. Learned from John Ole Morken. *Fiddle tuning: GDAE*

9. JØRGEN WEHNS DRØM

I learned this tune from a recording of Anders Grønli. It is written that in the last years of Jørgen Wehn's life, he dreamed about a tune from his younger days. After he woke up he got up immediately and played it. *Fiddle tuning: ADAE*

10. LEKEN HASS BÆSSFAR

Anders Haugen (1852–1927) named this tune after his grandfather Jørgen P. Reitan (1784–1863), so we can assume that this is a very old tune. Jørgen moved from Rugeldalen to Reitan in Ålen in 1822. I learned this tune from Anders Grønli (1930–2004). In the present version, I play it with John Ole Morken and Mads Kuraas. *Fiddle tuning: ADAE*

11. STENS OLA-LEKEN

The form of this *pols* is after the fiddler Oliver Bekken (1877–1953) from Hessdalen. Several versions of the tune exist, and farther south in the Røros district it goes under the name Mårråslek nr.2. In the present version, I play the tune with John Ole Morken and Mads Kuraas. I learned this tune from John Ole Morken. *Fiddle tuning: AEAE*

12. PER PERSA-LEKEN

Peder P. Wintervoll (1830–1909) was called Per-persa and was a well-known singer of *pols* tunes. He was also related to the great fiddle player, Ellev Holm (1812–1890). I learned this tune from John Ole Morken. *Fiddle tuning: GDAE*

13. HEGGLIGUBBENS SISTE POLSDANS

In one of Johan Falkberget's narratives, *Heggligubbens siste polsdans*, he writes about an aging man who dances his last *pols* with all his might, in wildness and joy. Fiddler Idar Folde (1914–2006) from Hessdalen renamed this tune with the present title. When one hears the tune, one understands why. I learned it from a recording of *Fjellhurven spellmannslag. Fiddle tuning: ADAE*

14. SKÅKÅSMARSJEN

We have this march after John Jensen Skogås (1807–1899) who was born on the Skåkåsen farm in Ålen, but moved to Hessdalen and lived the better part of his life there. He was asked to come to Graftås in Ålen to play at certain festivities. Played on this recording with Tore Reppe on pump organ. I learned this fine march from John Ole Morken. *Fiddle tuning: AEAC#*

15. POLS AV ANDERS HAUGEN

Anders Haugen was the son of the well-known author and fiddler Anders J. Reitan (1826–1872). Both Anders J. Reitan and Anders Haugen made transcriptions of tunes, and in 1884 the collection *100 Norske Polsdanser* was published. At the turn of the century, Anders Haugen was Trøndelag's most well-known folk musician, and over the course of time Haugen played in about 150 weddings and had about 70 fiddle students. Anders was a keen enthusiast of the district's folk music, especially the *pols*, and before long a fiddle could be found on every farm. Anders Haugen composed a great deal of music, and this is a lively tune that Haugen composed in the 1920s. I learned the tune from John Ole Morken. *Fiddle tuning: ADAE*

16. POLS ETTER JØRGEN WEHN

For many years, Jørgen Wehn was the station master in Haltdalen, and in his best years he was one of the foremost fiddlers in the district. Many tunes can be connected to him. When the poet Hans Hyldbakk from Surnadal visited Haltdalen around World War I, Wehn was an aging man, but not older than that he could contrive to pinch girls in the behind, Hyldbakk relates. Jørgen was also one of the first to participate in a *kappleik* on the regular fiddle. This took place at *landskappleiken* in Bergen in 1912. The judges remarked that Jørgen had played his pols tunes excellently, but since there was no competitive class for regular fiddle, no prizes were awarded. I learned this *pols* in Ålen spellmannslag (Ålen Fiddlers' Association). *Fiddle tuning: GDAE*

17. HA DU HØRD DEN DU?

This tune has many of the same qualities as the *pols* "Godt humør", and it was likely composed by the same person, Iver Kristensen Kuraas. The tune can be found in different variants in parts of Norway and Sweden. I learned it from a recording of the fiddler Johannes Reitan (1919–2003). *Fiddle tuning: AEAE*

18. NÅR DER DANSES MED BRUDEN

Several variants of this tune can be found in the Røros district. I learned this version from a recording of Oliver Bekken (1877–1953) from 1938. When one hears the name of this *pols*, it is clear that this is an old bridal tune.

19. EFTER BRYLLUPITI

There are no past records that indicate what the name "Efter Bryllupiti" alludes to. But in the upper part of Ålen *iti* is a dialect word for "eaten". One may then assume that *bryllupsiti* means "after the wedding meal". Maybe it was the first *pols* they played after the wedding meal, when the dance was to begin? In any case, I learned it from a recording of Oliver Bekken. In the present version, I play the tune with John Ole Morken. *Fiddle tuning: AEAE*

20. LEKEN ÅT BØNSA

John Bjørnstu (1821–1889), who was my great-great-great-great-grandfather, and who often simply went under the name "Bønsen", taught this tune to his neighbour, Anders Haugen. Anders taught it to his students, including John J. Grønli (1897–1974), and John passed it on to his son Anders Grønli, who in turn taught it to John Ole Morken, and finally I had the pleasure of learning it. A very old *pols* with three sections, which is somewhat uncommon here in the district. *Fiddle tuning: ADAE*

21. BJØRNSONS BRURMARSJ

Anders J. Reitan (1826–1872) from Ålen was a teacher and cantor in Kvikne beginning in 1853. In Kvikne, he became acquainted with Bjørnstjerne Bjørnson. Bjørnson states: "When I recollect this wonderful bridal tune that Reitan played for me in Kvikne in eighteen hundred and sixty, it moves and touches my mind! One day we gathered at the District Sheriff's farm. After a little while fiddle playing could be heard out in the corridor. I listened – leapt up and cast the door wide open. Anders Reitan played his extremely old bridal march on the fiddle so tears ran down my cheek. I thought: 'Yes, this must be a happy bride! And God help me, he played well.' I will never forget this moment. This tune shall appear in one of my stories." This inspired Bjørnson to write the story "Brudeslåtten". The march was later called "Bjørnsons brurmarsj". In the present version, I play the tune with John Ole Morken, fiddle and Tore Reppe, pump organ. I learned it from a recording of Anders Grønli.

22. BJØRNEN

A composition by John Ole Morken and one of my favourites! The tune got its name when a bear was shot in Aunegrenda in 1997. The tune conveys an impression of "growling" with its special fiddle tuning: *F#C#AE*

Produsenter: John Ole Morken og Niels J. Røine
Lydopptak, miksing og mastring: Tor Magne Hallibakken, Hallibakken lydproduksjon
Foto: Atle Auran, unntatt side 6 foto Knut Utler
Grafisk formgiving: Eva Karlsson
Engelsk oversettelse: Laura Ellestad
Gjestemusikere: Mads Kuraas, John Ole Morken og Tore Reppe